

AGATHA CHRISTIE

El Nadal
d'Hercule Poirot

labutxaca

Agatha Christie[®]

El Nadal d'Hercule Poirot

Traducció de Gonçal Oliveros

Columna
Barcelona

Títol original: *Hercule Poirot's Christmas*
Publicat originalment a Gran Bretanya per Collins,
The Crime Club, 1938

Hercule Poirot's Christmas © 1938 Agatha Christie
Limited. All rights reserved.
AGATHA CHRISTIE, POIROT and the AC Monogram Logo are registered
trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere.
All rights reserved.

© de la traducció: Gonçal Oliveros

Primera edició en aquest segell: juny del 2025
© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.,
labutxaca

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 7.514-2025
ISBN: 978-84-19971-91-3

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

I

Stephen es va alçar el coll de l'abric mentre caminava de pressa per l'andana. Una boira fosca ennuvolava l'estació per damunt del seu cap. Una gran màquina xiulava amb supèrbia a través dels núvols de fum, en l'aire fred i humit. Tot era brut i emmascarat pel fum.

Stephen va pensar amb repugnància: «Quin país tan fastigós! Quina ciutat tan bruta!».

S'havia esvaït la seva reacció inicial d'excitat enlluernament per Londres i les seves botigues, els restaurants i les dones, tan atractives i ben vestides. Ara ho veia com un resplendent miratge en un marc ben deslluït.

Si ara mateix fos a Sud-àfrica... Una punyent fiblada d'enyorança el trasbalsà. La lluminositat, el cel blau, els jardins de flors blaves i fresques, les tanques de plumbaginàcies i les campanetes blaves adherides a cada petita cabana.

I aquí: ronya, greixum i una gentada immensa empenyent-se amb ànsia, a correuita. Com formiguetes enfeinades, corrent atrafegades cap al seu formiguer.

Per un moment va pensar: «Tant de bo que mai no hagués vingut...».

Llavors va recordar la seva determinació i arrufà els llavis en una ganyota feréstega. No, per Déu, ell no ho deixaria córrer! Ho havia planejat durant anys. Faria allò que havia vingut a fer. Sí, ell ho tiraria endavant.

Aquella momentània repugnància que de sobte li feia preguntar-se a si mateix: «Per què? Val la pena? Per què he de romandre ancorat en el passat? Per què no ho oblidat tot?»... Tot allò era tan sols debilitat. No era un xicot que es bellugués per un caprici momentani. Era un home que ja en tenia quaranta, segur i decidit. Ho enllestiria. Faria el que havia vingut a fer a Anglaterra.

Va pujar al tren i el recorregué cercant un lloc. Havia refusat un mosso i traguava una maleta de cuir. Recorria un vagó darrere l'altre. El tren anava ple. Només faltaven tres dies per Nadal. Stephen mirava amb disgust els vagons atapeïts.

Gent! Piles i piles de gent! I tots amb aquell esguard tan esmoreït i grogós! Tan iguals, tan repugnantment iguals! Els qui no feien cara de be, la tenien de conill, pensava. Uns quants xerraven i s'esvalotaven. Alguns homes de mitjana edat remugaven. Com porcs. Fins i tot les mosses esprimatxades, amb cara d'ou i llavis escarlates, resultaven d'una uniformitat depriment.

Va imaginar un extens *veldt* sud-africà, espaiós, ressec i solitari.

I llavors, de sobte, es va tustar el cap, mentre mirava cap dintre d'un dels vagons. Aquella noia era diferent. Morena, d'un encisador esblanqueïment cremós, amb uns ulls que traspuaven la profunditat i la frescor de la nit. El malenco-

niós orgull dels ulls del sud... Desentonava, allà asseguda en aquell tren de gent apagada i esguard llastimós. Era del tot fora de lloc que s'adrecés cap als tristos *midlands* anglesos. Hauria de ser en un balcó, amb una rosa entre els llavis i una cinta negra cenyint-li el cap orgullós, i estar-se allà entre la pols i la calor i l'olor de sang (de sang de brau) que sura en l'aire... Hauria de ser en algun paratge esplèndid, no arrupida en un racó d'un vagó de tercera.

Era un home observador. Es va adonar de la deixadesa de la faldilla i l'abric negre, la pobra qualitat dels guants, les sabates no gens sofisticades i el color cridaner de la bossa de mà roig llampant. Amb tot, la trobava esplèndida. Era lluent, bonica i exòtica...

Què redimonis devia fer en aquest país de boira, de fred i de formiguetes laborioses i atrafegades?

Es va dir: «He de saber qui és i què fa... Ho he de saber».

II

Pilar s'asseia arraulida contra la finestra tot pensant en l'extravagant aroma anglesa... Això era el que més l'havia impressionat d'Anglaterra, la diferència de les olors. No s'hi flairava l'all ni les escombraries, i molt poc de perfum. Aquest vagó desprenia un tuf fred i sufocant, que a l'olor de sofre dels trens afegia la del sabó i altres igual de desagradables, que provenien, n'estava segura, del coll de pell de la senyorassa robusta que s'asseia al seu costat. Pilar ensumava amb cura, absorbint amb rebuig l'olor de naftalina. Ja era ben curiós triar això per posar-s'ho al damunt, pensava.

Un xiulet, una veu estentòria que anunciava alguna cosa i el tren abandonava lentament l'estació. Ara començava. Ja s'havia posat en camí.

El cor li bategava un xic més de pressa. Aniria tot bé? Podria complir allò que s'havia proposat de fer? Segurament ho havia rumiat tot amb prou cura... Estava preparada per a qualsevol eventualitat. Sí, se'n sortiria, segur que se'n sortiria.

El dibuix roig de la seva boca es va torçar en una ganyota. Aquella boca esdevingué de cop i volta cruel. Cruel i golafre com la d'un nen o un gat. Una boca que només atén els propis desitjos i desconeix la misericòrdia.

Observava el seu voltant amb la curiositat planera d'un infant. Tota aquella gent, tots set... Que curiosos que són els anglesos! Tots ells semblaven tan rics, tan pròspers amb els seus vestits i les seves botes. Oh!, indubtablement, Anglaterra era un país molt ric, tant com havia sentit a dir sempre. Però no eren feliços, no, decididament no ho eren.

Era un home atractiu, estava dret al corredor... Pilar el trobava molt atractiu. Li agradava la seva cara tan bronzejada, i el nas ferm, i les espatlles quadrades. Amb més rapidesa que cap xicoteta anglesa, Pilar va pensar que era molt baronívol. Li agradava i el va esguardar de fit a fit, perfectament conscient que ell també l'observava sovint, perquè havia copsat el delit de la seva mirada apreciativa.

Va assumir el fet sense emocionar-se ni atorgar-li gaire importància. Venia d'un país on els homes repassaven les dones sense amoïnar-s'hi ni dissimular-ho gens. Va rumiar si devia ser anglès i al final decidí que no ho era. «És massa viu, massa real, per ser anglès —conclogué—. I polít. Po-

dria ser americà». Pensà que era bastant semblant als actors que havia vist a les pel·lícules de l'oest americà.

Un mosso anava recurrent els corredors.

—Primer àpat, si us plau. Primer àpat. Ocupeu els llocs per al primer àpat.

Els set passatgers del vagó de Pilar agafaren els respectius tiquets per al primer àpat. Tots es van afanyar i el vagó restà desert i tranquil.

Pilar ràpidament tancà la finestra, que havia obert un parell de polzades una senyora de cabells grisos i mirada autoritària que seia al racó oposat. Aleshores es va estirar confortablement al seu lloc i observà els afores del nord de Londres a través de la finestra. No va girar el cap quan sentí que la porta grinyolava. Era l'home del corredor i Pilar sabia, per descomptat, que havia entrat al vagó amb el propòsit d'atansar-s'hi.

Continuà mirant a través de la finestra, meditativa.

Stephen Farr digué:

—Voleu que obri la finestra del tot?

Pilar respongué discretament:

—Al contrari. L'acabo de tancar.

Ella parlava un anglès perfecte, però amb un lleu accent.

Durant la pausa que seguí, Stephen rumià: «Una veu deliciosa. És com un raig de sol..., càlida com una nit d'estiu».

Al seu torn Pilar va pensar: «M'agrada la seva veu. Segura i potent. És atractiu, sí que ho és».

Stephen va encetar la conversa:

—El tren és molt ple.

—Oh sí, i tant, la gent surt de Londres. Suposo que és massa trist estar-s'hi gaire temps.

A Pilar no li havien ensenyat que era mal fet de parlar amb un home desconegut en un tren. Ella sabia cuidar-se com ningú, però no tenia tabús.

Si Stephen s'hagués educat a Anglaterra s'hauria posat malalt només de pensar que havia començat a parlar amb una noia jove, però ell era de tarannà sociable i trobava perfectament natural parlar amb qualsevol amb qui li vingués de gust.

Somrigué obertament i digué:

—Londres és un lloc més aviat horrible, oi?

—Oh, sí. No m'agrada gens.

—Ni a mi.

Pilar preguntà:

—No sou anglès, oi?

—Soc britànic, però vinc de Sud-àfrica.

—Ah, ara ho entenc.

—Que acabeu d'arribar de l'estranger?

Pilar assentí:

—Vinc d'Espanya.

Stephen s'hi interessava cada cop més.

—D'Espanya. Aleshores, sou espanyola?

—Soc mig espanyola. La meva mare era anglesa. Per això parlo l'anglès tan bé.

—Què hi ha sobre la guerra? —preguntà Stephen.

—És terrible, sí; molt trist. Es produeixen moltes desgràcies.

—De quin cantó esteu?

Les nocions polítiques de Pilar semblaven bastant vagues. Al poble d'on venia, va explicar, ningú no havia fet gaire cas de la guerra.

—No ens afecta de prop, sabeu? La major part del po-

ble està enfeïnada amb les vinyes i la terra, i no té temps per ocupar-se d'aquestes qüestions.

—Que no hi havia combats prop del vostre poble?

Pilar li va explicar que allí no n'hi havia hagut.

—Però vaig agafar un cotxe, i viatjant per la contrada vaig trobar molta runa i destrucció pertot. Vaig veure com queia una bomba sobre el cotxe, i com una altra destruïa una casa. Va ser molt emocionant!

Stephen Farr assajà un somriure lleugerament contrafet.

—Llavors, a vós només us resultava això, emocionant?

—Per mi era un trasbals també —va afegir Pilar—. Perquè volia desplaçar-me, i el xofer del cotxe era mort.

Stephen exclamà, fitant-la:

—Això no us va impressionar?

Els grans ullassos foscos de Pilar s'obriren com taronges.

—Tothom s'ha de morir! És així, no? Si la causa baixa del cel de cop i volta, com en aquest cas, tant se val, com si succeeix de qualsevol altra manera. S'és viu per un temps, sí, i després s'és mort. Això és el que passa en aquest món.

Stephen Farr va riure.

—No crec que sigueu una pacifista.

—No creieu que jo sigui què?

Pilar semblava sobtada per una paraula que fins ara mai no havia format part del seu vocabulari.

—Perdoneu els vostres enemics, senyoreta?

Pilar sacsejà el cap.

—No tinc enemics. Però si en tingués...

—Sí?

Ell se la mirava fascinat per la dolça crueltat de la corba que li dibuixava la boca. Pilar prosseguí amb gravetat:

—Si tingués un enemic, si algú em fes mal i jo l'odiés, llavors li tallaria el coll així...

Va gesticular molt gràficament.

Era tan sorprenent i cruel, que Stephen Farr s'havia enretirat momentàniament. Comentà:

—Sou una jove assedegada de sang.

Pilar preguntà en to displicent:

—Què li faríeu al vostre enemic?

Llavors, fitant-la amb els ulls esbatanats, va començar a riure sorollosament.

—M'agradaria saber-ho, mira, m'agradaria saber-ho!

Pilar va replicar, reprovant-lo:

—Però segurament ja ho sabeu.

Va parar de riure, deixà anar una alenada i en veu baixa reconegué:

—Sí que ho sé.

Llavors, canviant ràpidament de conversa, va preguntar:

—Què heu vingut a fer a Anglaterra?

Pilar va respondre amb certa reserva:

—Vinc a quedar-me amb els meus parents, amb els meus parents anglesos.

—Ah, és clar.

Es va repenjar bé al seient i, observant-la detingudament, va intentar imaginar-se com devien ser aquests parents anglesos dels quals parlava, què en farien, d'aquesta espanyola... Va intentar imaginar-se-la enmig d'alguna sòbria família britànica durant la celebració del Nadal.

Pilar va preguntar:

—És bonic, Sud-àfrica, oi?

Ell començà a explicar-li coses de Sud-àfrica. Ella para-

va l'atenció complaguda d'un infant escoltant un conte. A ell li agradaven les seves preguntes innocents, però encertades, i fruïa fent de tot plegat una mena d'exagerada història de fades.

El retorn dels ocupants del vagó posà fi a la diversió. Ell es va alçar i, oferint-li un somriure, s'adreçà cap al corredor.

Com que va restar un minut dret a la porta per permetre que una senyora d'edat avançada entrés, els seus ulls toparen amb la maleta de palla, evidentment estrangera, de Pilar. Llegí el nom amb interès: *Miss Pilar Estravados*. Llavors, quan els seus ulls veieren l'adreça, s'esbatanaren amb incredulitat i potser algun altre sentiment: *Gorston Hall, Longdale, Addlesfield*.

Mig girat, esguardant la noia amb una nova expressió, ressentit, suspicax i perplex, va sortir cap al corredor i, allí dret, fumant una cigarreta, va arrufar el front enutjat amb ell mateix.

III

A la gran sala blava i daurada de Gorston Hall, Alfred Lee i Lydia, la seva esposa, seien tot discutint els plans per a Nadal. Alfred era un home cepat de mitjana edat amb una cara afable i uns ulls marrons de bona fe. Quan parlava, la seva veu era tranquil·la i clara, amb una entonació molt precisa. El cap s'enfonsava entre les espatlles i oferia una curiosa impressió global d'inèrcia. Lydia, la seva esposa, era una dona enèrgica i flaca com un gànguill. Era sorprenentment prima, però tots els seus moviments tenien una rapidesa i un aire sobresaltats.

No hi havia bellesa a la seva cara pansida i descarada, però sí distinció. La seva veu era encisadora.

Alfred digué:

—El pare insisteix! No hi ha res més a fer.

Lydia va refrenar un sobtat moviment d'impaciència.

Replicà:

—Sempre has de fer el que ell diu?

—És molt gran, estimada.

—Ja ho sé. Ja ho sé!

—Se'n refia.

Lydia va dir secament:

—És clar, sempre ho ha aconseguit! Però una hora o altra, Alfred, li hauràs de parar els peus.

—Què vols dir, Lydia?

Ell la va esguardar, tan visiblement disgustat i alarmat, que per un moment ella clogué els llavis i semblà dubtar si marxava o no.

Alfred Lee va repetir:

—Què vols dir, Lydia?

Ella arronsà les espatlles, magres i gracioses. Va dir, triant les paraules amb cautela:

—El teu pare acostuma a comportar-se com un tirà.

—És vell.

—I ho serà més. I, per tant, més despòtic. Fins on arribarem? Ara ja dicta les nostres vides completament. No podem planejar res per nosaltres mateixos! Si ho fem, sempre hi ha el perill que ens ho capgiri.

Alfred protestà.

—El pare hi confia. És molt bo amb nosaltres, recorda-te'n.

—Això! Bo amb nosaltres!

—Molt bo amb nosaltres.

Alfred parlava amb un deix queixós.

Lydia va dir amb calma:

—Vols dir econòmicament?

—Sí. La seva estimació és molt superficial. Però mai no ens escatima els diners. Pots gastar el que et vingui de gust en roba i en aquesta casa, i les factures es paguen sense problemes. Ens va donar un cotxe nou la setmana passada mateix.

—Pel que fa als diners, el teu pare és molt generós, ho admeto —reconegué Lydia—. Però en canvi espera convertir-nos en els seus esclaus.

—Esclaus?

—És la paraula que he fet servir. Ets el seu esclau, Alfred. Si hem pensat de marxar i el teu pare de sobte no vol que nosaltres marxem, cancel·les tots els preparatius i ni tan sols protestem! Si li agafa el rampell d'enviar-nos fora, ens n'anem... No tenim vida pròpia ni independència.

El seu marit va respondre, afligit:

—No vull que parlis així, Lydia. Resulta molt desagradable. El meu pare ho ha donat tot per nosaltres...

Ella es va mossegar els llavis i s'arronsà d'espatlles un cop més.

Alfred va dir:

—Tu saps, Lydia, que el vell n'està molt, de tu.

La seva dona respongué ben clar:

—Doncs jo no n'estic, d'ell.

—Lydia, em disgusta sentir-te a dir aquestes coses. No és gens agradable.

—Pot ser. Però a vegades hi ha un impuls que et fa dir la veritat.

—Si el pare ho sabés.

—El teu pare sap perfectament que no em cau bé! I això li fa gràcia, em penso.

—Realment, Lydia, estic segur que t'equivoques. Sovint m'ha parlat del teu tracte delicat envers ell.

—Òbviamment, sempre he estat educada. I sempre ho seré. Simplement et comento quins són els meus veritables sentiments. No m'agrada el teu pare, Alfred. Penso que és un vell maliciós i tirà. Abusa de tu i presumeix de la teva veneració. Hauries d'haver-li parat els peus ja fa anys.

Alfred digué en un to agut:

—Què hi farem, Lydia! Per favor, no en parlem més. Ella sospirà:

—Em sap greu. Potser vaig equivocada... Parlem dels nostres preparatius per a Nadal. Creus que el teu germà David vindrà realment?

—Per què no?

Ella sacsejà el cap, dubtosa.

—En David és estrany. No ha estat a casa de fa anys, recorda-ho. Ell n'estava molt, de la vostra mare, alguna cosa desagradable deu sentir per aquest lloc.

—En David sempre va treure de polleguera el pare —digué Alfred—, amb la seva música i el seu caràcter somniador. Potser el pare a vegades era un pèl dur amb ell. Però penso que segurament en David i la Hilda vindran. És Nadal, comprens?

—Pau i bones intencions —digué Lydia. La seva delicada boca dibuixà una ganyota irònica—. Estic entusiasmada! En George i la Magdalene vindran. Van dir que arribarien demà. Em fa por que la Magdalene no s'avorreixi terriblement.

Alfred digué amb un cert enuig:

—Per què el meu germà George es deu haver casat amb una noia vint anys més jove que ell?, no ho puc entendre! Sempre ha estat un boig!

—Té molt d'èxit en la seva professió —va dir Lydia—. Els seus electors l'aprecien. Em penso que Magdalene treballa força per ell en els cercles polítics.

Alfred afegí lentament, mentre movia el cap:

—No crec que ella m'agradi gaire. És molt elegant, però de vegades penso que és com un d'aquells melons tan bufons que un agafa i que per dintre tenen la carn de color rosat i són de consistència llefiscosa.

—I són dolents per dintre? —digué Lydia—. Que curiós que ho diguis tu, Alfred!

—Per què és curiós?

Ella respongué:

—Perquè normalment tens una ànima comprensiva. Dificilment dius res dolent de ningú. M'he discutit a vegades amb tu perquè no ets prou, com ho diria?, prou suspicax, i no toques de peus a terra!

El seu marit va somriure.

—El món, sempre ho he cregut, és com tu mateix te'l fas. Finalment, Lydia digué:

—No! El dimoni no és només al cap. Existeix! Sembla que no siguis conscient que el dimoni hi és. Jo sí. El puc notar. Sempre l'he sentit, aquí, en aquesta casa.

Va cloure els llavis i es tombà.

Alfred exclamà:

—Lydia!

Però ella alçà la mà ràpidament per reprimir-lo; els seus ulls fitaven alguna cosa que era darrere d'ell, per sobre les espatlles. Alfred es girà.

Una figura ombrívola, de trets suaus, s'estava allà, dreta, amatent.

Lydia li preguntà amb suavitat:

—Què hi ha, Horbury?

La veu de Horbury era molt fluixa, amb prou feines un murmurí.

—És Mr. Lee, senyors. M'ha demanat que us digui que arribaran dos convidats més per Nadal, i que els tingueu les habitacions preparades.

Lydia exclamà:

—Dos convidats més?

Horbury respongué en veu baixa:

—Sí, senyors, un altre senyor i una jove.

Alfred va dir, meravellat:

—Una jove?

—Això és el que Mr. Lee ha dit, senyor.

Lydia s'apressà a respondre:

—Ara pujo a veure'l.

Horbury va fer un pas petit, simplement insinuà un moviment, però fou suficient per aturar en sec el ràpid avanç de Lydia.

—Perdoneu, senyora, però Mr. Lee està fent la migdiada. Ha demanat especialment de no ser molestat.

—Està bé —digué Alfred—. Per descomptat que no l'amoïnarem.

—Gràcies, senyor.

Horbury es retirà.

Lydia va dir amb vehemència:

—Com em desagrada aquest home! S'esmuny per la casa com un gat! Mai no el sentim anar o venir.

—A mi tampoc no m'agrada gaire. Però coneix la seva

feina. No és tan fàcil trobar un bon infermer. I al pare li agrada, que és el principal interessat.

—Sí que és el principal, com dius. Alfred, què és això d'aquesta jove? Quina jove?

El seu marit va moure el cap.

—No ho sé pas. Ara no se m'acut qui pot ser.

S'esguardaren l'un a l'altre. Llavors Lydia comentà amb una brusca ganyota:

—Saps què en penso, Alfred?

—Què?

—Penso que el teu pare s'ha avorrit darrerament. Penso que es prepara una petita diversió nadalenca.

—Portant dos forasters a l'aplec familiar?

—Oh! No en conec els detalls, però m'imagino que el teu pare es prepara un entreteniment.

—Espero que almenys li servirà d'alguna cosa —contestà Alfred amb gravetat—. Pobre vell, fermat per culpa de la cama, quasi un invàlid; després de la vida aventurera que ha dut...

Lydia remarcà accentuant-ho:

—Després de la vida... aventurera.

La pausa que va fer abans de l'adjectiu li donava una significació especialment fosca. Alfred semblà adonar-se'n. S'enrojolà i s'entristí.

De sobte ella va exclamar:

—Com ha pogut tenir un fill com tu! No m'ho puc imaginar! Sou pols oposats. I ell et fascina, perquè tu l'adores, senzillament!

Alfred respongué visiblement humiliat:

—No vas massa enllà, Lydia? És natural, diria, que un fill s'estimi el seu pare. Seria molt antinatural que no ho fes.

Lydia li etzibà:

—En aquest cas, la majoria de membres d'aquesta família són antinatural! Vinga, no discutim. Em sap greu. He ferit els teus sentiments. Ho sé. Creu-me, Alfred, realment no volia fer-ho. T'admiro enormement per la teva fidelitat. La lleialtat és certament una rara virtut avui dia. Diguem, potser, que jo estic gelosa? Se suposa que les dones estan geloses de les seves mares polítiques, per què no, doncs, dels seus sogres?

Ell l'envoltà amb un braç, afable.

—Xerres massa, Lydia. No hi ha cap raó perquè estiguis gelosa.

Ella li va fer un ràpid petó d'agraïment, una delicada carícia al lòbul de l'orella:

—Ja ho sé. Amb tot, Alfred, no crec que hagués estat gens ni mica gelosa de la teva mare. De fet, m'hauria agradat conèixer-la.

Ell sospirà.

—Era una pobra criatura —digué.

La seva dona se'l mirà, interessada.

—O sigui que aquesta és la impressió que et va deixar, que era una pobra dona... Que curiós.

Ell afegí com si somiés:

—La recordo quasi sempre malalta... Sovint amb llàgrimes als ulls. —Brandà el cap—. Li mancava esperit.

Encara esguardant-lo, ella va murmurar molt fluixet:

—Que estrany...

Però com que ell li va adreçar una mirada encuriosida, va moure el cap ràpidament i canvià de tema.

—Ja que no podem saber qui són els nostres misteriosos convidats, aniré a enllestir el jardí.

—Fa molt de fred, estimada, bufa un vent que talla l'alè.

—M'abrigaré.

Sortí de l'habitació. Alfred Lee es quedà sol; romangué alguns minuts immòbil, un xic molest amb ell mateix. Llavors es dirigí cap al gran finestral del final de la sala. A fora s'estenia una terrassa en tota la llargària de la casa. Allà, al cap d'un minut o dos, hi veié aparèixer Lydia, traginant un cistell. Duia un abric gruixut. Diposità el cistell i començà a treballar en una pedra quadrada que, lleugerament clavada, sobresortia del nivell del terreny.

El seu marit l'observà una estona. Finalment va anar al rebedor, cercà un abric i una bufanda, i sortí a la terrassa per una porta lateral. Mentre caminava, sobrepassà altres pedres plantades i preparades com jardins en miniatura, resultat dels àgils dits de Lydia.

Una escenificava un desert de sorra suau i groga, amb una petita arbreda de palmeres verdes sobre un estany il·luminat, i una caravana de camells amb una o dues petites figures àrabs. Algunes antigues cases de fang havien estat construïdes amb plastilina. Hi havia un jardí italià amb teraplens i catifes de flors de colors brillants. També hi havia un quadre de l'Àrtic amb clapes de vidre verd que representaven icebergs i un petit grup de pingüïns. Després venia un jardí japonès amb un parell de preciosos arbres nans, miralls que imitaven l'aigua i ponts modelats en relleu amb plastilina.

Al final arribà al costat d'ella, on treballava. Havia posat paper blau i el cobria amb vidre. Al voltant hi havia terrossos de roca apilats. En aquell precís moment abocava unes pedretes tosques d'una bosseta, amb les quals formava una platja. Entre les roques treien el cap petits cactus.

Lydia anava murmurant per a ella mateixa:

—Sí, això és exactament així, exactament el que vull.

Alfred va dir:

—És aquesta l'última obra d'art?

S'espantà perquè no l'havia sentit venir:

—Això? Ah, això és el mar Mort, Alfred. T'agrada?

Ell contestà:

—És bastant sec, no et sembla? No hi hauria d'haver més vegetació?

Ella negà amb el cap.

—Aquesta és la meua idea del mar Mort. És mort, no ho veus?

—No és tan vistós com els altres.

—No es caracteritza per ser especialment vistós.

Van sonar unes passes a la terrassa. Un majordom d'edat avançada, amb cabells blancs i lleugerament encorbat s'hi acostava.

—La vostra cunyada al telèfon, senyora. Pregunta si us va bé que ella i Mr. George arribin demà a un quart i cinc de sis.

—Sí, digues-li que ja va bé.

—Gràcies, senyora.

El majordom s'afanyà a retirar-se. Lydia l'esguardà amb una expressió dolça a la cara.

—El bon Tressilian. Que fidel que és! No em puc imaginar què fariem sense ell.

Alfred assentí.

—És de la vella escola. Ha estat amb nosaltres quasi quaranta anys. Ens professa una devoció absoluta.

Lydia va fer un cop de cap afirmatiu.

—Sí. És com els antics servents lleials de les novel·les.

Crec que, si calgués, es tiraria per la finestra per protegir algú de la família!

Alfred ho corroborà:

—Crec que ho faria... Sí, crec que ho faria.

Lydia polia l'últim tros de la seva teula.

—Ara —digué—. Així quedarà llest.

—Llest? —Alfred s'ho mirava desconcertat.

Ella va riure.

—Per Nadal, ruc! Per aquest Nadal familiar i sentimental que tindrem.

IV

David llegia la carta. Després la rebregà, en feu una pilota i la llençà. Aleshores la va tornar a collir, la va aplanar i la llegí un altre cop.

Tranquillament i sense dir res, la seva esposa, Hilda, se'l mirava. Percebia les estrebades musculars (o era un nervi?) del pols, el lleu tremolor de les mans, llargues i delicades, els nerviosos moviments espasmòdics de tot el cos. Quan ell enretirà cap a un costat el rínxol de cabells rossos que tendia sempre a caure-li sobre el front, i esguardà la seva dona amb els seus ulls blaus implorants, ella ja estava a punt.

—Hilda, què hem de fer?

Hilda dubtà un moment abans de parlar. Havia notat el prec a la seva veu. Sabia fins a quin punt depenia d'ella, sempre havia estat així, des del casament. Era conscient que probablement podia condicionar de manera decisiva la seva determinació final. Però precisament per aquesta raó tenia cura de no dir res massa concloent.

Al capdavall, comentà amb la seva veu, serena i confortant com la d'una mainadera experta:

—Depèn de com ho vegis, David.

Una gran dona, Hilda, no pas bonica, però amb un cert magnetisme. Alguna cosa d'ella recordava un quadre holandès. La calidesa i l'afectuositat de la seva veu. La seva fermesa, una amagada força vital que bandejava totes les flaqueses. Una dona de mitjana edat, corpulenta i rabassuda, no pas llesta ni brillant, però amb alguna cosa que no passava per alt. Ferma! Hilda Lee era ferma!

David s'alçà i començà a passejar amunt i avall. Els cabells blancs pràcticament l'havien respectat. Oferia una imatge sorprenentment jovenívola. La seva cara tenia la mansuetud d'una medalla del Nen Jesús. Era, d'alguna manera, una mica irreal...

Digué amb veu nostàlgica:

—Saps què en penso, Hilda. Ho has de saber.

—No n'estic segura.

—Però t'ho he explicat, t'ho he explicat un cop i un altre! Com ho odio tot, la casa i els voltants, i tot! No em recorda res més que misèries. Sento aversió per cada instant que hi vaig passar! Quan hi penso, en tot el que ella va patir, la meva mare...

La seva dona assentí amb simpatia.

—Era tan dolça, Hilda, i tan pacient. Allà ajaguda, sovint planyent-se, però superant-ho, suportant-ho tot. I quan penso en el meu pare... —La cara se li enfosquí—. Amargant-li la vida d'aquella manera, rebaixant-la, vantant-se de les seves conquestes amoroses, sent-li constantment infidel i no preocupant-se mai de dissimular-ho.

Hilda Lee contestà:

—Ella no ho hauria d'haver aguantat. L'hauria d'haver deixat.

Ell respongué en un to de retret.

—Era massa bona per fer-ho. Creia que era el seu deure mantenir-se al seu costat. D'altra banda, era casa seva; on més hauria pogut anar?

—Podria haver fet la seva vida.

David digué, enutjat:

—No en aquells temps! No ho entens. Les dones no es comportaven així. Ho aguantaven tot. Ho suportaven amb resignació. Havia de pensar en nosaltres. Encara que s'hagués divorciat del meu pare, què hauria passat? Probablement ell s'hauria tornat a casar. S'hi hauria instal·lat una segona família. Els nostres interessos se n'haurien anat a passeig. Ella havia de tenir en compte totes aquestes consideracions.

Hilda no va contestar.

David prosseguí:

—Sí, ella va actuar correctament. Era una santa! Va resistir fins al final, sense queixar-se'n.

Hilda objectà:

—No tan sense queixar-se'n, o tu no n'estaries tan ben assabentat, David!

Ell replicà immediatament, amb la cara encesa:

—Sí, m'explicava coses. Sabia com l'estimava. Quan va morir...

S'aturà. Es passà les mans pels cabells.

—Hilda, fou terrible, horrible! La desolació! Ella era bastant jove encara, no hauria d'haver mort. La va matar el meu pare! Ell fou el responsable de la seva mort. Li va esquinçar el cor. Llavors vaig decidir que no viuria més sota aquell sostre. Vaig anar-me'n, vaig fugir de tot allò.

Hilda assentí amb el cap.

—Vas ser molt assenyat —digué—. Això era el que havies de fer.

David afegí:

—El pare em volia per al negoci. Això hauria comportat viure a casa. Jo no vaig poder quedar-m'hi. No puc entendre com l'Alfred encara hi és, com ha aguantat tots aquests anys.

—L'Alfred no s'hi ha rebel·lat mai? —preguntà Hilda amb cert interès—. Em sembla que em vas explicar alguna cosa sobre el fet que havia de dedicar-se a alguna altra professió.

David assentí amb el cap.

—L'Alfred havia de fer carrera a l'exèrcit. El pare ho va preparar tot. L'Alfred, el més gran, havia d'entrar en algun regiment de cavalleria. En Harry havia d'ocupar-se dels negocis familiars amb mi; per tant, era en George a qui tocava de fer-se polític.

—I no va anar d'aquesta manera?

David negà amb el cap.

—En Harry ho engegà tot a rodar! Sempre va ser terriblement esbojarrat. Endeutat i ficat en tota mena de problemes. Finalment, un dia se n'anà amb uns quants centenars de lliures que no li pertanyien. Deixà una nota on explicava que escalfar cadires en una oficina no li convenia i, per tant, marxava a veure món.

—I mai més no n'heu sabut res?

—És clar que sí. —David rigué—. Bastant sovint! Sempre estava enviant telegrams per demanar diners des d'arreu del món. I normalment n'obtenia, a més a més!

—I l'Alfred?

—El pare li va fer deixar l'exèrcit per tornar a casa a treballar.

—Li era igual?

—El va molestar molt al començament. Ho tenia avorrit. Però el pare sempre ha fet moure l'Alfred com si fos un putxinel·li. Està absolutament dominat.

—I tu te'n vas escapar! —feu.

—Sí. Vaig anar a Londres per estudiar pintura. El pare em va dir clarament que si feia aquestes ximpleries, poca cosa podria treure'n mentre visqués, i res quan morís. Li vaig contestar que tant se me'n donava. Ell em va etzibar que era un boig i que pitjor per a mi! D'ençà d'aleshores no l'he vist més.

Hilda comentà afablement:

—I no te n'has penedit mai?

—Francament, no. Sé que no arribaré enlloc amb el meu art. No seré pas un gran artista, però nosaltres som prou feliços en aquest xalet, tenim tot el que volem, allò que és essencial. I si em moro, bé, la meva assegurança de vida anirà per a tu. —Va fer una pausa i afegí—: I ara, això!

Va donar un cop a la carta amb el palmell de la mà.

—Em sap greu que el teu pare t'hagi escrit aquesta carta, si això t'afecta tant.

David anava amunt i avall capficat, i no la va sentir.

—Demanar-me que porti la meva dona per Nadal, expressant el desig que puguem estar tots plegats per les festes; una família unida! Què pot significar?

Hilda respongué:

—Cal que signifiqui alguna cosa més del que ja diu?

Ell l'esguardà interrogatiu.